

ERDÉLYI GAZDA

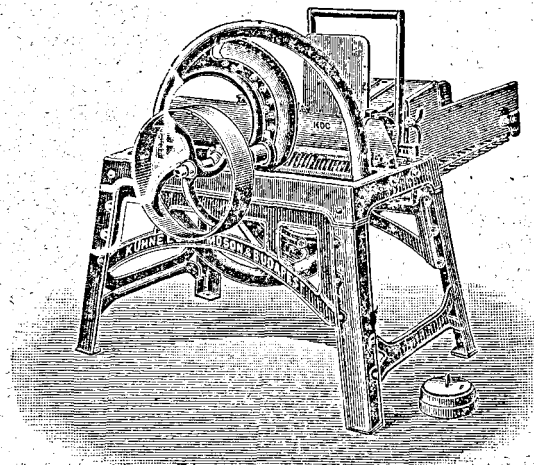
XLVII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1915 JANUÁR 17.

3. SZÁM.

Idénygépek: Szecskavágók, répavágók, hengeres és tárcsás darálók, tengerimorzsolók ^{kézi- és erőhajtásra,} olajpogácsatorók, gyökmosógépek, takarmányfülesztők stb. ::

„RÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSON.**

Főraktár:

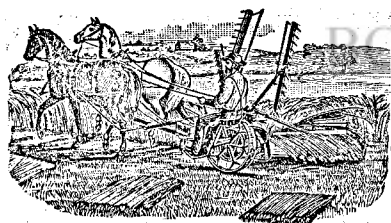
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: **Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.**

Teljes

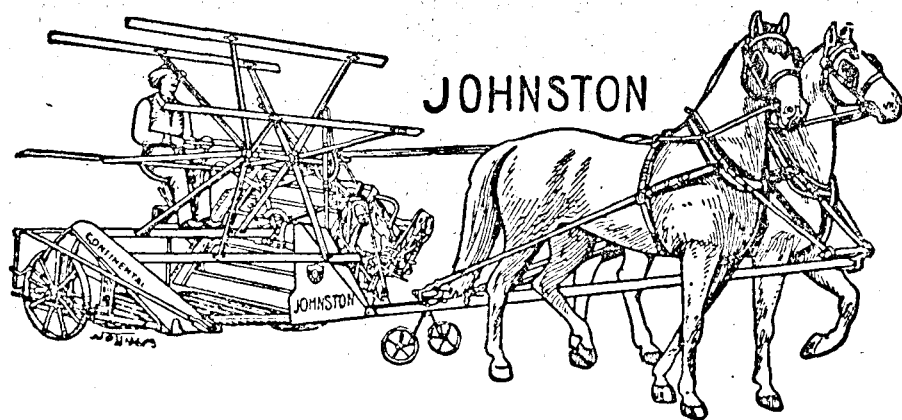
Takarmánykészítő berendezések és tejgazdasági felszerelések.

3007

„Johnston”

eredeti amerikai aratógépek úgy szerkezet, mint jó anyag tekintetében a legtökéletesebbek.

3152

Az előrelátható nagy munkáshiány következtében ajánljuk **„JOHNSTON”** gyártmányu amerikai aratógépeink **sürgős** beszerzését, annál is inkább, mert a további behozatal Amerikából a jövő aratáshoz alig lesz lehetséges. — Felvilágosítással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

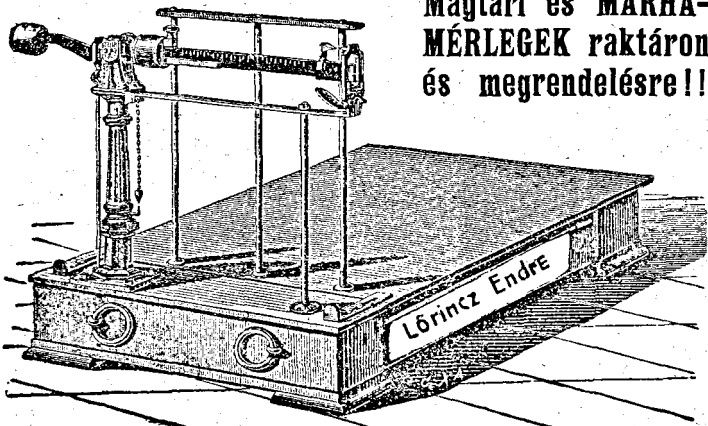
Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körut 26. szám.**

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGGÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

3111

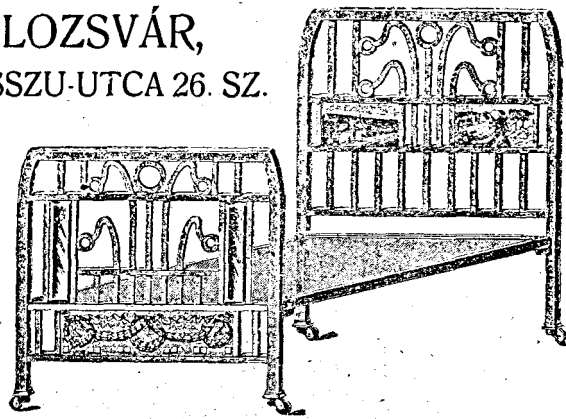

**Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!**

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szak-
májába vágó minden munkát. Kór-
házak, szállodák, gazdaságok, is-
tállóak, tehenészetek stb. fa, vagy
fémbutorral való berendezését.
Folyósó, lépcső és sirrácok készi-
tését. Gazdasági és kerti kerítéseket
Kerti butorokat és sátrakat. Réz-
és vaságyakat és butorokat, stb.

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a

3011

Mütrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vá-
sároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-
intézet** Kérjen ajánlatot

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfel-
leslegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhesse.

Uj intézeti székházában külön e célra épített páncceltermében

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

tresort tart a közönség rendelkezésére.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhe-
lyében a legjobb anyagból, legujabb divat szerint készült közkedveltségű

férfi és női cipőraktárára

3008

Megrendelés után készít ame-
rikai és francia, vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközölköttek. — Kiváló
fiztetéssel: Matutsek József.

ELADÓ

teljesen üzemképes állapotban levő

mezőgazdasági gépek.

3155.

Részletezés:

Máv. 8 lóerejű locomobil, cséplő szekrény, vas- kazalozó, Stibor rendszerű körfűrész, tűz- fecskeendő	6000 kor.
1 drb. Record lóhere cséplő	1200 "
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 21 soros Viktoria vetőgép	320 "
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 19 soros Viktoria vetőgép	290 "
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 17 soros Viktoria vetőgép	260 "
16 drb. Kettőseke, Howarth-féle à 30—	480 "
2 drb. Vasborona, háromtagu à 50—	100 "
1 drb. Aratógép, kévekötés, M ^c Cormick-féle	500 "
3 drb. Szénagyűjtő lógereblye à 70—	210 "
1 drb. Répavágó Hofherr és Sch. féle „TCE” à 60—	60 "
1 drb. Szelelőrosta	40 "
4 drb. Egytagu fahenger à 15—	45 "
1 drb. Félfedelű sárga kocsi	300 "
1 drb. Nyitott barna kocsi	200 "
1 drb. Lószán	80 "
1 drb. Gyapjufésülő	600 "
1 drb. Szecskavágó burákkal	100 "
14 drb. Faborona à 10—	140 "

Érdeklődőknek közelebbi felvilágosítást ad az

ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

Kolozsvárt, Attila-u. 10. levélileg vagy telefonon (158. sz.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJEBLENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
A szeszkontingens kiegészítése	15
Kormányintézkedések	15
Irodalmi szemle	16
Vegyes közlemények	16
Hirdetések.	

A szeszkontingens kiegészítése.

A pénzügyminiszter 121.653/1914. sz. rendeletével tudvalevően korlátozta a szeszfőzők üzemét. A kenyérterményből, búzából és rozsból való szeszfőzést egyáltalán megtiltotta, a burgonya és a tengeri földolgozását pedig olyként korlátozta, hogy a múlt évi termelésnek 80 százalékát, 50 százalékát, illetve 65 százalékát szabad ebben az évben kifőzni. A szerint, a mint csak burgonyát, csak tengerit, vagy a kettőt vegyesen dolgoznak föl.

A rendelet intencióit csak helyeselni lehet és azt maguk a szeszfőzők is megnyugvással vették tudomásul. Van azonban a rendeletnek egy lényeges hiánya s ez a hiány onnan ered, hogy a rendelet nem tesz különbséget a hibátlan és a romlott nyersanyagok között. Köztudomású ugyanis, hogy a dohos, fülledt, vagy például füstös buza, tengeri sem emberi, sem állati táplálkozásra nem alkalmas, szeszgyártásra ellenben fel volna használható. Már most az a szeszfőző, aki például tavaly 700 hektoliter szeszt termelt, burgonyából 80 százalékot, tehát 560 hektoliter szeszt főzhet ebben az évben, de ha alkalma volna vásárolni 1—2 vagon dohos búzát, vagy tengerit, ezt nem teheti, mert akkor már csak 65 százalékot, tehát összesen 455 hektolitert főzhet. Az eredmény tehát az, hogy nem fogja megvenni a dohos búzát vagy tengerit, hanem főzi tovább a jó burgonyát, melyet emberi eleségül is fel lehetne használni.

Mi sem volna egyszerűbb, mint a romlott anyagokat egyáltalán kivenni a tilalom alól, vagy legalább kimondani, hogy ezek például burgonya gyanánt vendők számításba a százalék kimutatásnál. A visszaélés lehetősége ki volna zárva, mert akár az élvezhető buza, akár a tengeri jóval drágább áron értékesíthető, ha táplálékul használják, mint ha szeszt főznek belőle, tehát nem kell attól tartani, hogy bárki is szeszt főzzön oly búzából vagy tengeriből, melyet, mint egészéssel, jóval drágábban adhatna el. E kérdés megfontolása azért is szükséges

volna, mert a benzinhiány folytán a szesz szerepel motorikus anyag gyanánt, ami fokozza a keresletet. Erre nézve már Németországban is történt megfelelő intézkedés. Gondolni kell arra is, hogy a szeszadóból eredő állami jövedelem ne szenvedjen csorbát és ne keressen valamely más téren kielégítést.

A felsorolt szempontokat tarthatta szem előtt Teleszky János dr. pénzügyminiszter, amikor az engedelmzett szeszkontingens tényleges kitermelésére a hivatalos lap mai számában hirdetést adott ki. A hirdetés a hatszáz hektoliternél kevesebb törzskontingens termelő mezőgazdasági szeszfőzők termelésének hatszáz hektoliterig való kiegészítésére a következő lehetőséget nyújtja:

Az 1908. évi XXVIII. törvénycikkben foglalt rendelkezés szerint az a kontingens, mely annak folytán kerül rendelkezésre vissza, hogy valamely új mezőgazdasági szeszfőző üzemét a törvényszerű határidőben nem kezdte meg, a már létező ama mezőgazdasági szeszfőzők kontingenseinek kiegészítésére fordítható, melyeknek kontingense a velük kapcsolatos mezőgazdaság kiterjedéséhez mért aránytalanul csekély. Ezen kiegészítés útján azonban a szeszfőző kontingense 600 hektoliteren túl nem emelhető. Hyen kontingens most rendelkezésre áll s ezért felhívhatnak a 600 hektoliternél kisebb törzskontingenssel bíró szeszfőzők, amelyek a kontingens kiegészítésére igényt támaszthatnak, hogy kérvényüket legkésőbb 1915. évi január 31-ik napjáig annál a pénzügyigazgatóságnál, a melynek kerületében a kiegészítést igénylő szeszfőző létezik, nyújtsák be.

A kiegészítés iránti kérvényben kiüntetendő: a község neve, a szeszfőző összeírási száma; a szeszfőző tulajdonosának, vagy vállalkozójának neve; a szeszfőző részére az 1914—15. évre megállapított törzskontingens, hektoliterfokokban mérve; azon kontingensmennyiség, hektoliterfokokban kifejezve, mellyel a kontingens kiegészítése kéreltik; azon mezőgazdaságnak a község és telekjegyzőkönyvi szám szerint való megjelölése, a melynek mezőgazdasággal való kapcsolat alapján a szeszfőzőnek mezőgazdasági jellege az 1914—15. évi időszakra elismertett, ugyancsak az ezen mezőgazdasághoz tartozó szántóföldek, rétek és legelők területe (kataszteri holdakban és négyszögölekben kifejezve).

Ha a szeszfőző mezőgazdasági jellege az 1914—15. évi termelési időszakra még elismerve nem lenne, a kívánt adatok

azon mezőgazdaságra nézve jelentendők be, melynek a szeszfőzővel való kapcsolata alapján a szeszfőződe mezőgazdasági jellege az 1913—14. évi termelési időszakra elismerve volt.

Ama 600 hektoliternél kisebb törzskontingenssel bíró mezőgazdasági szeszfőzők, amelyeknek ezidőszaki törzskontingense a kapcsolatos mezőgazdaság minden hektárja után 240 literrel számított arány szerinti mennyiséget eléri, vagy meghaladja, kontingenskészítésben nem részesülnek.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A vizsgázott gazdasági gépezeteknek a katonai szolgálat alól való mentesítése tárgyában az Országos Magyar Gazdasági Egyesület feliratot intézett a kormányhoz. E felirat következtében a földművelésügyi miniszter értesítette az összes főispánokat, hogy a közönséges munkásokkal nem helyettesíthető, népfelkelői szolgálatra kötelezett minősített gépkezelők (gépészek) feltétlen szükségesség esetén, amennyiben még behíva nincsenek, vagy pótalakulásokhoz vannak beosztva, az elkerülhetetlenül szükséges munkaidő tartamára a népfelkelői tényleges szolgálat alól felmenthetők. A szóbanforgó egyénekről a felmentési javaslatok közvetlenül ama honvédkerületi parancsnoksághoz lesznek beküldendők, amelynek területén a felmentésre javaslatba hozott egyén alkalmazási (tartózkodási) helye fekszik. Már bevomult vizsgázott gazdasági gépezetek azonban csakis egészen kivételes és legsürgősebb esetekben szabadíthatók.

A vetőmag és zabkészlet bejelentése. A földművelésügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a vetőmag és a zabkészlet bejelentése tárgyában. Nyolc nap alatt köteles mindenki írásban vagy élőszóval a községi előjáróságnál, amelynek területén a készlet fekszik, a saját vetőmag és gazdasági szükségletén felül levő egész zabkészletét bejelenteni. Az, akinek egy törvényhatóság területén több község határában van készlete, összes készletét annál az előjáróságnál köteles bejelenteni, amelynek működése területén készletének nagyobb része fekszik a többi előjáróságot pedig értesíteni tartozik, hogy a bejelentést melyik községi előjáróságnál tette meg. A földművelésügyi miniszter elvárja a hazafias közönségtől, hogy a hadsereg részére szükségelt zabnak ily módon kezdő beszer-

**Mezőgazdák
ZUHATAG KUTJA.**

Serleges rendszer cső és
gummi nélkül.

Minden eddigi
rendszer fölülmul

Minthogy az amerikai gépek behozatala a háborús viszonyok folytán teljesen bizonytalan, szerezzé be mindenki szükségletét a még raktáron levő készletből. Rendelje meg tehát már most az

Adriance fűkaszalókat és aratógépeket,
valamint

Deere-féle tárcsásboronákat és tengeriültetőket.

Magyarországi vezérképviselőt:

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

3003

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrac, paplan, pokróc, valamint minoenféle ágyszakaszterüen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

zését annál is inkább lehetővé teszi, mert eredménytelenség esetén kénytelen lenne a hadsereg zabszükségletét erélyesebb rendszabályok alkalmazásával biztosítani.

Körrendelet

valamennyi törvényhatóságnak.

Tudomásomra jutott, hogy az ország területén, különösen pedig egyes olyan vármegyékben és városokban, hol a lóanyag katonai célokra megfelelőbb, a most folyó háboru alkalmából lókereskedők és lóalkuszok fenyegető mérvben vásárolják össze a lovakat oly célból, hogy azokat jóval magasabb áron katonai pótlóvázó bizottságoknak vagy a külföld részéről lóvásárlással megbízott katonai kiküldötteknek tovább adják.

Minthogy a lótulajdonosokra nézve az ily jellegű vásárlás szerfelett veszélyes, e mellett az ország lótenyésztési érdekeit is súlyosan érinti — azonban a közvetítők kizárására irányuló tiltó rendelkezéseket kiadni nem lehet — felhívom a törvényhatóságot, haladéktalanul utasítsa alantas hatóságait, hogy az említett minőségű lóvásárlásokat saját hatáskörükben a lehető minden eszközzel megnehezítsék, illetőleg megakadályozni el ne mulasszák.

Értesitem továbbá, hogy nagyobb mérvű lóvásárlás csakis oly egyének által eszközölhető, kik az illetékes katonai hatóság, vagy lóvázó bizottság által kiállított vásárlási engedélyt felmutatni képesek és felhívom, hogy e mellett alantas hatóságai útján világosítsa fel a lótenyésztőket (gazdákat), hogy közvetítőkkel lóeladás céljából szóba ne álljanak, hanem keressék akár a katonai hatóságokkal, akár a külföldi megbízottakkal a közvetlen érintkezést.

Egyben a lóvásárlásoknak a fenti értelemben leendő megfelelő ellenőrzése szempontjából arról is értesitem, miszerint intézkedés tétetett aziránt, hogy a külföld részére eszközözendő lóvásárlásokból a kancák kizárassanak.

Végül felhívom, hogy jelen rendeletet a törvényhatóság lótenyésztési bizottságának elnökével és a gazdasági egylettal mihez tartás és saját hatáskörükben leendő közreműködés végett közölje.

Földm. miniszter.

IRODALMI SZEMLE.

Köztelek Zsebnaptár 1915. Szerkesztik és kiadják: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója és Szilassy Zoltán a GEOSZ. titkára. Ára 4 K.

A »Köztelek Zsebnaptár« 1915. évi huszonnegyedik évfolyama a mai súlyos viszonyok mellett is megjelent, noha a jelenlegi helyzet egyáltalában nem kedvez az irodalmi vállalkozásoknak. A »Köztelek Zsebnaptár« elmaradását azonban sok ezer gazda sajnálná, akik megszokták a használatát. A jelenkor gazdájának ugyanis nincs olyan gyakorlati vagy elméleti szakkérdése, melyre a »Köztelek Zsebnaptár« szakközleményei közt feleletet ne találna. A mai nehéz időkben még fokozottabban szükség van eredményes termelésre és megbízható tanácsadásra. — Ezért elismerést érdemelnek a naptár szerkesztői, hogy a magyar gazdaközönségnek ezt a régi és megbízható kalauzát a jelen viszonyok közt még áldozatok árán is kiadták, sőt a régi szokáshoz híven ebben az évben is még tartalmasabbá tették. A »Köztelek Zsebnaptár« 1915. évfolyama különösen olyan közleményekkel bővült, amelyek a háborus idők gazdáira nézve fontosak. A műtrágyázás terén szerzett legújabb ismereteket is közli a zsebnaptár 1915. évfolyama. Igen értékes ujtása a naptárnak az a része is, a mely az adózás szempontjait figyelembe véve a mezőgazdasági számtartás berendezéséről és vezetéséről ad kimerítő tájékoztatást. A »Köztelek Zsebnaptár« egyéb részeiben is nyomon követi a mezőgazdasági haladást és tökéletesedést, s így a legutóbbi évfolyamhoz képest is számos pótlást, kiegészítést és javítást talál az olvasó.

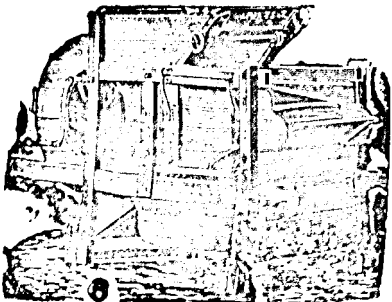
A »Köztelek Zsebnaptár« a könnyebb kezelhetőség végett 2 részből áll. Az első kötet külön zsebben hordható kemény barna kötésben 231 oldal terjedelemmel a tulajdonképpeni naptári rész és különféle feljegyzések számára tartalmaz rovatokat, a második kötet 424 oldalon szakközleményeket tartalmaz. Ez a rész mintegy dióhéjban a mezőgazda számára szükséges ismereteknek olyan tára, amely egy egész könyvtárt kitevő tudományból lett a gyakorlati használat céljaira leszűrve. A magyar gazdaközönség előtt előnyösen ismert nevű szerzőknek abban van nagy érdemük, hogy több mint 20 éves eredményes munkásságukkal olyan zsebnaptárt adtak az intelligens gazdák kezébe, amelylyel hazai vonatkozása és gazdag tartalma miatt a nálunk még mindig forgalomban lévő hasonló művek egyáltalában nem versenyezhetnek.

A »Köztelek Zsebnaptár« 4 koronáért kapható minden könyvkereskedésben, vagy a kiadóhivatalban, a »Patria« könyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

A „Gazdaszövetség“ jubileuma. A Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja, a »Gazdaszövetség«, most töltötte be fennállásának negyedszázados évfordulóját. A lapot huszonöt évvel ezelőtt dr. Bernát István alapította »Szövetkezés« címmel, aki mint a Gazdaszövetség igazgatója, ma is főszerkesztője a »szövetkezetek és gazdaszövetségek« hivatalos lapjának. A felelős szerkesztő ez idő szerint Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára. A lapot ezelőtt negyedszázaddal a szövetkezeti és agrárpolitikai eszmék népszerűsítésére alapították, ez volt tulajdonképpen a magyar szövetkezeti mozgalom bölcsője. A »Gazdaszövetség«, előbb »Szövetkezés« agilitációjára a szövetkezeti törvényalkotások egész serege jött létre és ennek az újságnak is szerepe volt abban, hogy az országban immár tekintélyesnek mondható gazdaközvélemény alakult ki. A negyedszázados évfordulóról a Magyar Gazdaszövetség igazgatóválasztmányi ülésén Darányi Ignác elnök emlékezett meg meleg szavakkal s ez alkalommal az igazgatóválasztmány szívélyes ünneplésben részesítette dr. Bernát Istvánt és Meskó Pált.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kereskedelmi választott bíróságok és a gazdák. A kereskedelmi körök tudvalevőleg mozgalmat indítottak kapcsolatban a könyvkivonati illetékesség visszaállítására vonatkozó mozgalmukkal abban az irányban is, hogy a kereskedelmi és iparkamarák kebelében választott bíróságok szerveztessenek, ami nemcsak egyoldaluvá tenné a kereskedelmi bírászkodást, hanem a budapesti áru- és értéktőzsde választott bíróságához hasonlatosan újabb kivételes bíróságot illesztene be az igazságszolgáltatási szervezetbe. A Magyar Gazdaszövetség legutóbbi igazgatóválasztmányi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és dr. Dömötör László szakszerű előadása alapján határozatilag kimondotta, miszerint ily kamarai bíróságok létesítése ellen felterjesztéssel fog élni a kormányhoz és hasonló felterjesztés benyújtására felkéri a Szövetség az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet is. A határozat indokolása kimondja, hogy e választottbíróságok létesítésének első sorban alkotmányjogi akadályai vannak. De nem kívánatos az ily bíróságok szervezése már csak azért sem, mert annak tagjai a kereskedelmi kamarák tagjaiból állának, már pedig gazdák és kereskedők között felmerülő peres ügyekben joggal fel lehetne tételezni az egyoldalú-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb eredeti „KALMAR“ rostát

sziveskedjék árjegyzéket kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

3004

KALMAR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A m. kir. államasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körut 32

ságot. Nincs kifogása azonban a Szövetségnek ily kamarai bíróságok ellen, ha azok kizárólag kereskedők és kereskedők között felmerülő vitás ügyekben bíraskodnának. Ebben az esetben azonban a gazdaközönség is joggal kívánhat a maga részére hasonló szaktestületet.

Tanácsülés az O. M. G. E.-ben.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Bujanovics Sándor elnöklete alatt tartott tanácsülésén foglalkozott a kedvezményes áru korpának egyes malmok részéről ki nem szolgáltatása tekintetében beérkezett panaszokkal. Ezek a panaszok megállapítják, hogy egyes malmok a gazdasági felügyelők korpautalványára nem tudják, vagy nem akarják a földmivelésügyi miniszter által lekötött kedvezményes áru korpát szállítani, másrészt pedig a nagyobb ipari malmoknál, — melyeknek amugy is csak egyrésze vállalta el ezt a korpaszállítási kötelezettséget, egyáltalán nem lehet korpához jutni. Miután a kormánynak az volt a szándéka ennél az intézkedésnél, hogy az állattállomány védelme érdekében minden állattartó gazda lehetőleg kielégíthesse abraktakarmányszükségletét aránylag méltányos árak mellett: az O. M. G. E. tanácsa azt a javaslatot terjeszti a földmivelésügyi kormány elé, hogy kötelezzen minden olyan ipari malmot, amely naponként legalább egy-egy kocsirakomány gabonát őröl, az általa termelt korpa 60 százalékának a megszabott kedvezményes áron oly gazdáknak kezébe való kiszolgáltatására, akik vármegyéjük gazdasági felügyelőjétől szabályszerű utalványt mutatnak fel. Elhatározta a tanács, hogy a katonaság részére lefoglalt lovak és fogatok megváltási árának mielőbbi kiutalását újból megsürgeti a kormánynál, mivel a ló- és fogat nélkül maradt gazdákra igen nagy jelentősége van annak, hogy a nélkülözhetetlenül szükséges igaerőt a tavaszi munkálatok megkezdése előtt pótolhassák, amire csakis a váltásdíjak kifizetése ad módot. Megállapította a tanács, hogy a háború a nyersolaj és benzín beszerzését felette megnehezítette, úgy hogy az árak majdnem négyszeresre emelkedtek. Ennek következtében a tanács sürgős felterjesztésben kéri a kormánytól a nyersolaj behozatalának megkönnyítését, esetleg a behozatali vám felüggesztésével, továbbá a mezőgazdasági és ipari célokra szükséges benzín és nyersolaj határárának megszabását.

Hadikölcsönjegyzés részlettörlesztésre. A földmivelésügyi miniszterium, valamint az alá rendelt hatóságok, hivatalok és intézetek tisztviselői, altisztjei és szolgálói, nemkülönben a tárcához tartozó nyugdíjasok az 1914. évi 6%-os magyar királyi adómentes állami járadék-kölcsön- (hadikölcsön-) kötvényekből a beérkezett adatok szerint fizetésükből, illetve nyugdíjukból levonandó tizenkéthavi részlettörlesztésre összesen 483.200 koronát jegyezték. Ebben az összegben természetesen nincs benn az a jelentékeny összeg, amelyet egyes tisztviselők magánvagyonukból jegyezték.

Az új hadiadó és a gazdák. A Magyar Gazdaszövetség igazgatóválasztmányi ülésén nagy érdeklődés kísérte Bernát István igazgatónak az új hadiadó hozadékai felosztását illető kormánytervezetre vonat-

kozó előadását, melyben utalt arra, hogy az új adó hozadékát a kormány a hadsegélyző bizottságnak adja kiosztás végett, részben pedig egyes városoknak, amelyek érdemeket szereztek a hadsegítés téréen. Utalva a budapesti kereskedelmi kamarához érkezett azon miniszteri leiratra is, mely a háboru folytán károsult kereskedők és iparosok állami támogatását jelenti be, azt indítványozta, hogy a falu és földmivelő nép esetleges elhanyagolásának a veszedelmét fölterjesztésben ajánlja a Szövetség a kormány figyelmébe. Osztoluczky Miklós pártolta a javaslatot s rámutatott egy másik hasonló tünetre is, amely szerint a belügyminiszter a rendezett tanácsu városoknak a régi két millió helyett három millió koronát adott az idén. Az új adó kivetésénél a pénzügyeteknek nyújtott adómentesség s más egyéb tünetek is megerősítik abban a régi eszméjében, hogyha az agrárérszémek alkalomadtán bevitetnek a politikába is. Miután Darányi Ignác elnök felemlítette az új adónovella technikai hiányait, melyekkel az OMGE fog behatódobban foglalkozni, az igazgatóválasztmány egyhangulag hozzájárult a javaslatához.

Cukorrépa termelők országos értekezlete. A jövő évi répatermelés ügyének megvitatása céljából a cukorrépa-termelők vasárnap délelőtt értekezletet tartottak. Mintegy 200 gazda jött össze a gyűlésre, melynek elnökévé gr. Almássy Imrét választották. Az értekezlet előadója, Rubinek Gyula, mindenekelőtt felvetelte azt a kérdést, lehet-e egyáltalán a répatermelést oly terjedelemben fentartani, mint ahogy arra a gazdák kötelezve vannak. Németországban már eldőlt ez a kérdés. Pusztán a munkásviszonyok miatt lehetetlen annyi cukorrépat termelni, mint eddig. Nem kétséges, hogy ezt a gyárak belátják minálunk is, a kérdés tehát legfőlebb azon fordul meg, hogy egyes gazdák mily mértékben tudnak eleget tenni szerződési kötelezettségeiknek. Ha azonban elfogadjuk azt az álláspontot, hogy a termelés korlátozására szükség van, felmerül az a másik kérdés, vajon a korlátozás a gyárosok és a gazdák kölcsönös megegyezése alapján oldassék-e meg, vagy törvényes intézkedésekkel. Eldöntésre váró kérdés az is, vajon a termelés korlátozásával arányban korlátoztassék-e minden gyárnak az üzeme, vagy pedig egyes gyárak fizemét teljesen be kell szüntetni. Igen fontosnak tartja az előleg kérdését is. Némelyik gazdaság nem nélkülözheti az előleget, épen azért ezt a kérdést esetleg összefüggésbe kellene hozni a hadikölcsön-pénztárakkal. Szabályozásra szorúl a répaátvétel kérdése is. Kéri végül az értekezletet, hogy a mai tanácskozásból a cukorárjegyzést kapcsolja ki, mert a jövő héten össze fog ülni az a közös bizottság, amely e tárgyban határozni lesz hivatott. Az előadó beszéde után megindult eszmecsereben Blaskovics Ferenc, Schwarcz Gyula, Emödy József, Sándorházy Lajos, Léderer Károly, Jattka Ferenc, Lippich Gusztáv, Szalay Géza, dr. Schlesinger Gyula, Blantz Jenő, Gerdenics Alajos, Mesterházy Ernő, Horváth Károly, Beer Henrik, Gácsér József, dr. Polyák Béla, gróf Almássy Imre, gróf Somssich Andor, báró Papp Géza és Jókay Géza vettek részt. Végül Rubinek Gyula összefoglalva az elhangzott felszó-

lalásokat, kéri az értekezletet, hogy a termelés csökkentésének mértékfokát illetőleg ne foglaljon határozott álláspontot. Legjobb ennek eldöntését az illetékes ténnyezőkre bízni, illetve döntsék el azt az adott helyzet mérlegelésével a gyárosok és termelők kölcsönös megegyezés útján. Ami az előleg kérdését illeti, reményét fejezi ki, hogy a kormány honorálni fogja az értekezletnek azt az álláspontját, hogy az előleg a hadikölcsön-pénztárak útján oldható meg. Gróf Almássy Imre elnök kimondja az országos gyűlés határozataként, hogy az előadót felhatalmazzák, hogy az elhangzott, jórésben egyhangú vélemények alapján szerkesszen határozati javaslatot és azt terjessze az Országos Magyar Gazdasági Egyesület választmányára elé, amely viszont felkérletik, hogy a gazdák érdekeinek megfelelően járjon fel a kormánynál.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Hatása biztos Páratlan a maga nemében!

Ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

festékgyárak 3010 IV.
BUDAPEST, VII., Örnagy-utca 4.

SZALMAPRÉST bérbe keres,

részletes leírást, méreteket, munkaképességet, feltételeket kér DRASSÓI uradalom.
Posta: Koncza

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár
3023 Erdélyrészi képviselöte, állandó nagy raktára
Babós és Társai vasnagykerekedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerinti, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok kétszer részesültek az üzletfeleslegéből. Közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok beérkezéskor juttatják közvédenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával 2,527.980.— K.

Tartalékok 3,357.603.—

Biztosított tagjainak fennállása óta 10,740.000.—

fizetett tűzkárokból 5,042.000.—

jégkárokból 860.000.000.—

Biztosított érték tűzben 1912. évben 63.000.000.—

jégben 1912. évben 15,240.000.—

Élettulaj. állománya

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

•GONDVISELÉS• Országos Központi Segélyző Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leánykiképzési (önálló-ítási) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 3012

34 éves, ref. vallású, ép-egészséges, szorgalmas, józan, koránkelő gazda, gazd. szakiskolát „jeles” eredménnyel végzett, hadmentes, nagyobb gyakorlata van a gazdaság terén, mint g. s. tiszt,

Ispán

8 évi szolgálati működései nagyobb uradalmakban jó eredményel, azonnali belépésre

állást keres

mint g. s. tiszt, ispán, kulcsár stb., önálló vezetésre is menne.

Szíves megkereséseket: kér Csambor Mihály, g. ispán, Buzásborsárd. U. p. Alsókarácsonyfalva, (Alsófehér m.) (z. x.)

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGZSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET

bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

3001

Gazdatiszt

ki Romániában és honn 24 év óta legtöbbet mint önálló gazda működött, a gazdaság minden teendőjét érti, szeszgyárat is önállóan vezet,

folyó évi április hó 15.-én

— mert akkor jelenlegi állását elhagyja — más állást keres. Címe:

Kovács Sándor, Küküllőszéplak.

Eladó

1, 2 és 3 éves Szimenthali tenyészbikák.

Áruk 1 K és 1 K 10 fillér kgr.-ként élősúlyban. Megtekinthetők:

László László gazdaságában, **Nagy-iklódon.** (Szolnok-Doboka megye)

3157

Magyar erdélyi fajta ökröknőket 1-4 éves korig, igás-ökröket, és 4-6 éves bival-ökröket **sürgősen**

keresünk megvételre.

Ajánlatokat kor, súly es ár megjelölésével (legalább 10 darabot kitevő mennyiségről) kérünk az

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár cimen — küldeni.

3035

Vetőmagnak alkalmas

TENGERIBŐL, ÁRPÁBÓL ÉS ZABBÓL

mintázott ajánlatokat kér az

3156

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár, Attila-utca 10. szám a.